

Geld verdienen als

Geneesmiddelenonderzoek alternatief voor vaste bijbaan

Snel geld verdienen door je te laten besmetten met een ziekte of door een experimenteel geneesmiddel te gebruiken. Voor sommigen is het een aantrekkelijke optie, anderen zijn na afloop beschaamd.

‘Het is geen intellectuele bezigheid.’ Daan Marselis

Alle geneesmiddelen die in Nederland op de markt komen, worden eerst op gezonde mensen getest. Tijdens zo’n zogenaamd fase-I-onderzoek wordt gekeken naar de ‘basale karakteristieken’ van het middel, zegt voorzitter Henk Jan Out van de Nederlandse Vereniging voor Farmaceutische Geneeskunde. ‘Het gaat erom te onderzoeken hoe het lichaam op het geneesmiddel reageert. Je kijkt dan bijvoorbeeld hoeveel van de stof in het bloed komt als je een bepaalde dosering geeft. Maar je kijkt ook hoe snel de stof het lichaam verlaat en of dat via bijvoorbeeld de urine gaat. Het gaat bij dit eerste faseonderzoek niet om

geneeskundestudenten zijn, is niet te zeggen. De bedrijven die geneesmiddelenonderzoek verrichten, zogenaamde Clinical Research Organisations (CRO’s), houden niet bij welk beroep de proefpersonen uitoefenen. Dat geneesmiddelenonderzoek onder studenten populair is, valt volgens de CRO’s wel te verklaren. Studenten hebben er de tijd voor en met deelname is relatief makkelijk geld te verdienen.

Dat beaamt Loes Schiphouwer (22). Zij is derdejaarsstudent geneeskunde in Nijmegen. In januari 2011 deed ze mee aan een onderzoek naar infectie met malaria. Dit was geen geneesmiddelenonderzoek, maar een onderzoek naar alternatieve methoden om een proefpersoon met de parasiet te infecteren. In plaats van dat Loes door een mug werd gestoken, kreeg ze een malaria-injectie in de bovenarm. ‘Ik had van het onderzoek gehoord via een vriend die er ook aan mee had gedaan. Ik vind malaria en tropische ziekten boeiend en door deel te nemen aan zo’n onderzoek help je ook de wetenschap. Toch vond ik vooral het geld dat ik voor deelname zou krijgen, erg interessant.’

‘Ik verdiende 450 euro voor één dag dvd’s kijken’

het effect van het geneesmiddel op de ziekte, maar om de veiligheid. Daarom gebruiken we gezonde proefpersonen. We willen de omstandigheden zo standaard mogelijk houden.’

Om die reden ook geldt voor dit fase-I-onderzoek vaak een zeer strikt protocol. Er wordt op vaste tijden geslapen, gedronken en gegeten en soms is zelfs de hoeveelheid eten van tevoren vastgesteld. Als er dan vier sneetjes brood op het menu staan, dan moeten die dus ook op. Sigaretten en alcohol zijn meestal taboe.

Malaria

Traditioneel doen aan dergelijke onderzoeken veel studenten mee. Hoeveel en of dat in meerderheid

Vergoedingen

Out vindt echter dat geld geen *incentive* mag zijn om aan geneesmiddelenonderzoek deel te nemen. Hij wijst erop dat in de VS door te hoge vergoedingen ‘beroepsvrijwilligers’ zijn ontstaan die van onderzoek naar onderzoek gaan. Dat hetzelfde in Nederland gebeurt, acht hij onwaarschijnlijk, omdat de vergoedingen in Nederland lager zijn. ‘Als studenten toch vooral vanwege het geld deelnemen aan het onderzoek, dan zegt dat meer over de financiële situatie van studenten, dan over de hoogte van de vergoeding.’

Over het algemeen worden onderzoeken vergoed op basis van het minimuminkomen, waarbij rekening wordt gehouden met de belasting van het onderzoek. Het

proefkonijn

Meedoen aan onderzoek

Verdiep je van tevoren goed in het onderzoek waaraan je wilt deelnemen. Voor sommige onderzoeken moet je worden opgenomen in een kliniek. Bij andere onderzoeken ben je met een paar uur klaar. De verdiensten zijn altijd op basis van de tijdsbesteding en de belasting, niet op basis van het risico. Voor het onderzoek en de hoogte van de beloning is altijd toestemming nodig van een medisch-ethische toetsingscommissie (METC). Ook de reiskosten worden vergoed. Via het prikbord van de faculteit worden regelmatig proefpersonen geworven voor experimenteel of geneesmiddelenonderzoek. Dat betreft meestal onderzoek dat aan de eigen faculteit wordt uitgevoerd.

Daarnaast werven de grote Clinical Research Organisations (CRO's) via hun eigen website en de krant. Kijk voor een volledig overzicht van CRO's op www.acron.nl. Dat is de website van de brancheorganisatie voor bedrijven die geneesmiddelenonderzoek doen. Bekende namen zijn PRA International en QPS Netherlands (beide in Groningen), Centre for Human Drug Research (Leiden), Drug Research Unit Maastricht, Flevoresearch (Almere).

Er zijn ook speciale websites waar geïnteresseerden kunnen kijken voor welke onderzoeken nog proefpersonen worden gezocht. Bekijk bijvoorbeeld www.link2trials.nl, www.proefbunny.nl en www.medians.nl.

Voor meer informatie met betrekking tot de ethiek:

www.ccmo.nl. Op wetten.overheid.nl vind je de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO).

Ook is er de voorlichtingsfilm Proefkonijn of Angsthaas op www.medischproefpersoon.nl.

kan zijn dat de vergoeding iets hoger is als er bijvoorbeeld relatief vaak bloed moet worden geprikt. Bij de beloning wordt geen rekening gehouden met het risico van de proef. Dat wordt namelijk geacht minimaal te zijn.

Loes kijkt tevreden terug op het onderzoek. 'Ik werd eerst uitgebreid medisch gekeurd. Nadat ik de injectie kreeg, moest ik een paar dagen wachten in verband met de incubatietijd. Vanaf dag vijf van het onderzoek moest ik iedere dag twee keer naar het ziekenhuis, vanaf dag zeven zelfs drie keer. Uiteindelijk is het afwachten hoe ziek je wordt. Bij mij gebeurde dat op dag elf en het viel mij mee. Ik had verhoging, 38 graden, en koude rillingen. Dat was met paracetamol goed te onderdrukken.'

Over de risico's maakte ze zich niet zoveel zorgen. 'Als medisch student hoor je wel over de gevolgen van zulk onderzoek, dus ik had me er wel in verdiept. Maar als er grote

risico's zijn, mogen ze het onderzoek niet uitvoeren. Bovendien had een vriend van mij ook al meegedaan.'

Risico's

Maar risico's zijn er natuurlijk wel. Out: 'Het kan verkeerd gaan. Denk bijvoorbeeld aan het Londense onderzoek van 2006 (waarbij zes mannen bijna overleden na een eerste test met een middel tegen chronische ontstekingen en leukemie, DM). Ik geloof dat een aantal van die proefpersonen nog steeds gezondheidsschade heeft.'

Bij Loes ging alles goed. Voor het bedrag van 1200 euro had ze ook al snel een bestemming. Ze kocht er een schaatspak van. De rest ging op de bank.

Ook Roel (niet zijn echte naam, *red.*) uit Nijmegen, 26 jaar en net klaar met zijn coschappen, meldde zich tijdens zijn studietijd aan als proefkonijn. Hij is er niet onduidelijk over: hij deed het voor het geld. In totaal nam hij aan twee onderzoeken deel. De eerste keer werd hij een dag opgenomen. 'Ik kreeg een verzwakt griepvirus ingespoten om te kijken of een griepmiddel zou werken. Ik lag acht uur in een bedje op een soort ic met basismonitoring (hartslag, tensie, etc.) en zou één uur ziek zijn – een iets heftiger griepje dan normaal.' Met dit eerste onderzoek verdiende Roel 450 euro 'voor één dag dvd's kijken'.

Snel geld

Het tweede onderzoek is van recenter datum. Roel had geld nodig voor een ticket naar Aruba waar hij een coschap zou lopen. 'Omdat ik coschappen liep, was het niet mogelijk om een vast bijbaantje te nemen. Daarom deed ik een aantal psychologische testjes bij het Donders Instituut. Ook deed ik mee aan een onderzoek naar het effect van een geneesmiddel op de groeifactor in bloedvaten (VEGF) bij een tijdelijk zuurstoftekort.' Bij dat onderzoek werd zijn arm tijdelijk afgekneld met een tourniquet. Dat was niet pijnlijk en het leverde hem 100 euro op. 'Ik had me van tevoren in beide onderzoeken verdiept. Niet zozeer in wat de onderzoekers wilden weten, maar wel in wat ze me wilden aandoen. Ik wilde dat het geld dat ik ermee verdiende opwoog tegen de belasting en bovendien wilde ik niet meedoen aan onderzoek met een onbekende of tropische ziekte. Malaria voelt toch minder gecontroleerd dan een uur een griepje krijgen op een soort ic.'

Roel is er niet trots op dat hij aan die onderzoeken deelnam. 'Ik wilde snel geld verdienen, maar het was niet echt een intellectuele bezigheid.' Bovendien vindt hij dat je juist als geneeskundestudent beter moet weten dan je ziek laten maken voor geld. 'Toen ik aan het eerste onderzoek deelnam, zat ik in de theoretische fase en toen vond ik al die ziektes heel interessant.'

Maar tijdens mijn coschappen heb ik zoveel ellende gezien die door ziektes veroorzaakt wordt. Ik vind dat je je gezondheid en lichaam moet respecteren, dus jezelf niet ziek moet laten maken voor geld.' **Waar**